

Освітній компонент: “ЛОГІКА”

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
081 ПРАВО

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
081 ПРАВО

ОСВІТНЬО-
ПРОФЕСІЙНИЙ РІВЕНЬ
ФАХОВИЙ МОЛОДШИЙ
БАКАЛАВР

ОСВІТНЬО-
ПРОФЕСІЙНА
ПРОГРАМА
ПРАВО

Курс освітнього компонента “ЛОГІКА”

надасть можливість здобувачам освіти сформувати свідоме ставлення до процесу міркування, набутти вміння правильно висувати та перевіряти версії, проводити аналітичну роботу по справі, знаходити та усувати помилки у своїх та чужих міркуваннях. Це дасть можливість краще засвоїти ті чи інші логічні прийоми, виробити вміння творчо застосовувати правила та закони логіки в своїй професійній діяльності.

ОБСЯГ – **2,5** КРЕДИТА,
75 ГОДИН, В ТОМУ ЧИСЛІ:

ЛЕКЦІЇ

30 ГОДИН

**ПРАКТИЧНІ /
СЕМІНАРСЬКІ**

• **10 ГОДИН**

**САМОСТІЙНА,
РОБОТА**

**30
ГОДИН**

**ПЕРІОД
НАВЧАННЯ**

• **3 курс,**
• **6 семестр**

**ПІДСУМКОВА
ФОРМА
КОНТРОЛЮ**

• **залік**

**ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ ДОДАТКОВО СПРИЯЄ
ФОРМУВАННЮ ЗДОБУВАЧЕМ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНИХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ**

Здатність аналізувати правові проблеми та
формувати правові позиції

Здатність критично мислити в процесі
системного аналізу правових явищ і фактів.

Здатність застосовувати юридичну
аргументацію.

Навички логічного, критичного і системного
аналізу документів, розуміння їх правового
характеру і значення.

Завдання “ЛОГІКИ”

формування у здобувачі освіти свідомого ставлення до процесу міркування та прийняття рішень

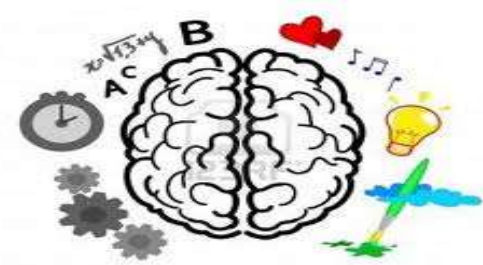
чіткого уявлення про основні закономірності процесів мислення,

недопущення у власних міркуваннях логічних помилок та їх виявлення у промові інших осіб.

формування та/або розвиток навичок критичного аналізу логічних форм та правильного застосування логічних прийомів і операцій,

Актуальність

освітнього компонента «Логіка»

Знання логіки як науки багато в чому зумовлює уміння міркувати не стихійно, а свідомо застосовуючи логічні закони та правила і отже, стимулює інтелектуальний розвиток людини в цілому.

Засвоєння цієї науки – запорука успішного практичного застосування творчого потенціалу студента, а пізніше – фахівця як під час навчання, так і в його безпосередній фаховій діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни «логіка» передбачає поєднання засобів традиційної логіки з окремими результатами і досягненнями символічної логіки і здійснюється у тісному зв'язку з іншими загальноосвітніми, суспільними та гуманітарними дисциплінами (філософія, історія України, правознавство, математика та ін.).

Структура освітнього компонента «Логіка»

Тема 1. Предмет і метод логіки

Тема 2. Логічний аналіз поняття

Тема 3. Логічний аналіз висловлювання (судження)

Тема 4. Основні закони логіки висловлювання

Тема 5. Міркування як форма мислення (умовивід)

Тема 6. Логічний аналіз діяльності

Тема 7. Гіпотеза

Тема 8. Основи теорії аргументації

НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Лекційні та презентаційні матеріали

Методичні рекомендації і завдання для проведення практичних / семінарських робіт

Тестові завдання для перевірки знань

Матеріали для самостійної роботи здобувачів освіти

Навчальна робоча програма

Логіка – наука про мислення

Правила
міркування

Мислення і
мова

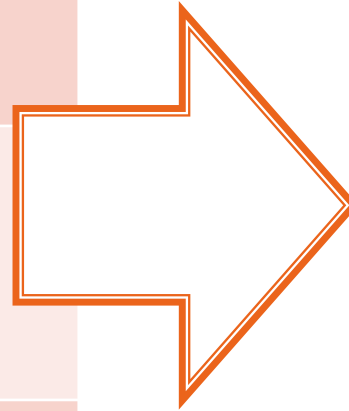
Логічні
закони

Етапи розвитку логіки:

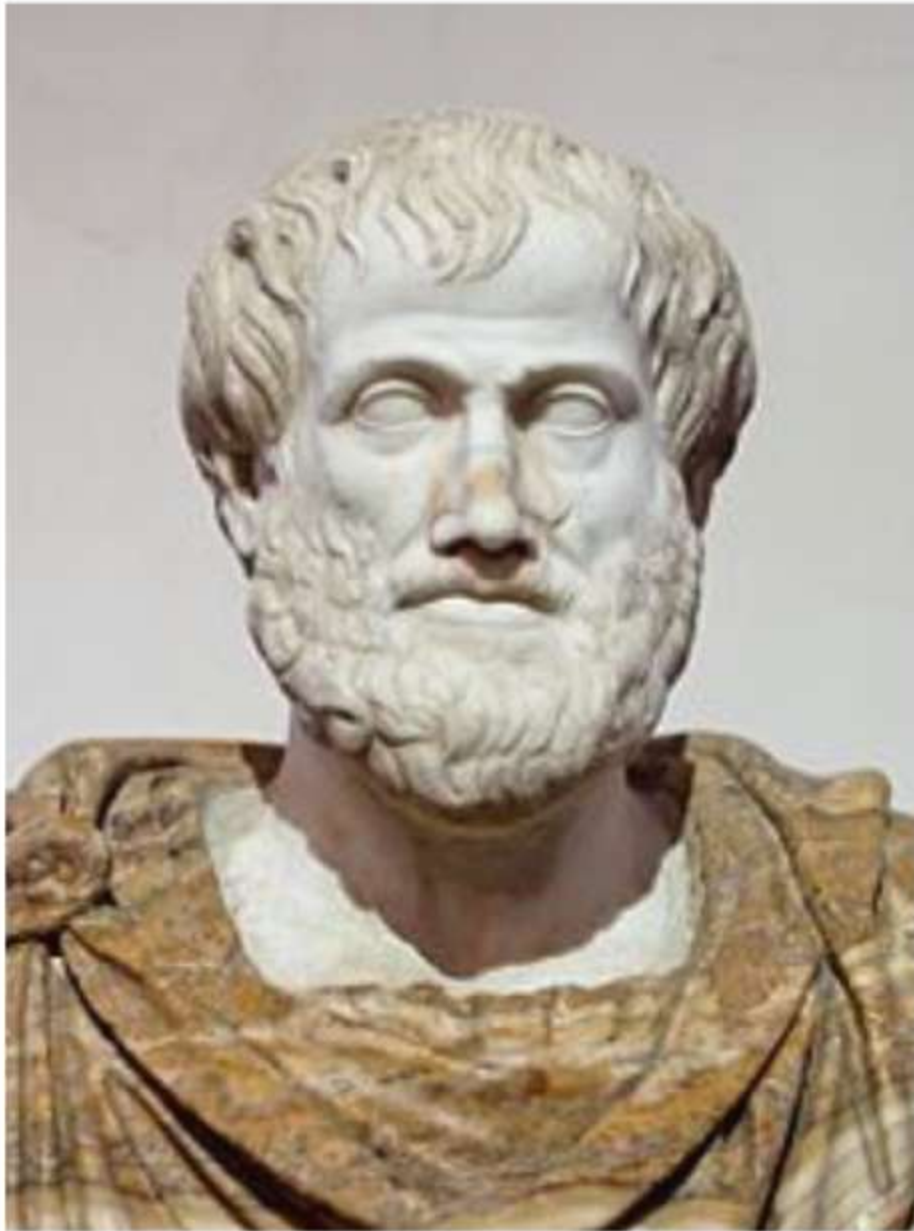
Традиційна	Сучасна
(IV ст. до н.е. – II пол. XIX)	(II пол. XIX – наш час)

Традиційна логіка:

- Логіка стародавньої Індії
- Давньогрецька логіка
- Логіка стоїків
- Схоластична логіка

**Сучасна
формальна
логіка**

Аристотель

Завдяки діяльності Аристотеля логіка стала повноцінною і актуальною наукою.

Він узагальнив і систематизував перші дослідження з логіки, які були в його попередників, визначив основні форми і закони мислення, створив першу теорію висновку (силогізм). Традиційний етап розвитку логіки ще називають аристотелівським.

Френсіс Бекон

Ставить завдання показати, що логіка – це знаряддя саме пізнання, а не мистецтво ведення диспутів. Боровся з труднощами, які виникають у процесі пізнання. Був першим, хто фундаментально виступив проти схоластизованої силогістики.

Готфрід Лейбніц

З його ім'ям нероздільно пов'язана передісторія сучасної логіки. Вводить символи для позначення логічних постійних. Лейбніц відхиляє висунутий Декартом як критерій істини, принцип безпосередньої достовірності, тобто ясності і виразності ідей.

ЗАКОН
ТОТОЖНОСТІ

ЗАКОН
ВИКЛЮЧЕНОКГО
ТРЕТЬОГО

Закони
логіки

ЗАКОН
ПРОТИРІЧЧЯ

ЗАКОН
ДОСТАТНЬОЇ
ПІДСТАВИ

Закон тотожності: будь-яка думка в межах конкретного міркування повинна залишатися незмінною

Закон протиріччя: два протилежні судження не можуть бути одночасно істинними

Закон виключеного третього: з двох суперечливих суджень одне буде обов'язково істинним, а друге – хибним

Закон достатньої підстави: без достатньої підстави жодне явище не може бути дійсним

Поняття

The diagram features a central red circle containing the text 'Процес мислення матеріалізується в:'. Surrounding this central circle are three smaller white circles, each with a colored border: a red border at the top, a blue border at the bottom-left, and an orange border at the bottom-right. These three outer circles contain the words 'Поняття', 'Умовивід', and 'Судження' respectively. The background is a soft-focus image of a stack of books.

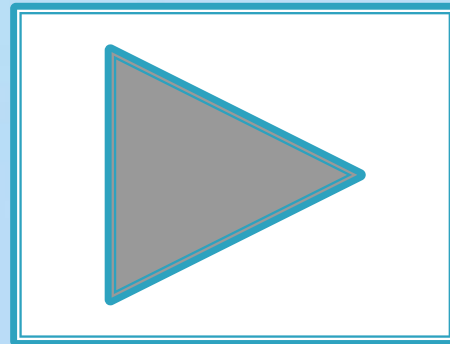
Процес мислення
матеріалізується в:

Судження

Умовивід

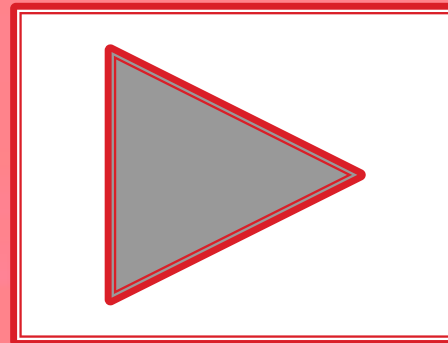
Поняття

- ▶ Такий спосіб відображення дійсності, коли предмет розкривається через сукупність його суттєвих ознак
- ▶ Наприклад “Планети – космічні об’єкти”, “Трикутники, геометричні фігури”

Судження

- ▶ Така форма мислення, яка розкриває зв'язок між предметом та його ознакою
- ▶ Наприклад, “Конфіскація майна є додатковим видом покарання”, “Грабіж не є посадовим злочином”

Це цікаво або для чого слід вивчати логіку:

Між учнем, якого звали Евалт, і вчителем мудрості Протагором була укладена угода, відповідно до якої платню за навчання Протагор одержить після того як Евалт закінчить навчання. Нею буде гонорар Евалта за перший виграний судовий процес.

Але закінчивши навчання, Евалт не брався за ведення справ і тому вважав, що не повинен платити Протагору винагороду за навчання. Тоді вчитель, погрожуючи звернутися о суду сказав Евалту: “Судді або присудять тебе до сплати, або ні. В обох випадках ти повинен будеш сплатити. У першому випадку за вироком суду, у другому - відповідно до нашої угоди, бо це буде перший виграний тобою процес.”

На це Евалт відповів так: “Ні в першому, ні в другому випадку я не заплачу. Якщо мене засудять до сплати, то я не заплачу, оскільки програв свій перший процес. Якщо ж мене не засудять до сплати гонорару, то я не заплачу згідно з вироком суду”

Помилковість цього міркування в тому, що в межах конкретного міркування одна і та ж особа береться у різних відношеннях. Тобто, учень є і юристом, який програв судовий процес, і відповідачем, якого суд виправдав.

